

Meedoen en erbij horen

Een landelijk beeld

 **Trimbos
instituut**

Netherlands Institute of
Mental Health and Addiction

Over het panel Psychisch Gezien (I)

- Landelijk panel, opgericht in 2010
- Gestart met ruim 800 panelleden, inmiddels rond de 1.500 leden
- Een programmacommissie overziet de panelactiviteiten en bewaakt de integriteit. Denkt ook mee over de onderwerpen die in peilingen aan bod komen.

Doelen panel

- Meer zicht krijgen op het maatschappelijk functioneren en de zorg- en leefsituatie van mensen met aanhoudende psychische aandoeningen
- De mensen die met deze problemen te maken hebben, een duidelijker stem geven in maatschappelijke debatten over de GGZ

Over het panel Psychisch Gezien (II)

Wie kunnen zich als panellid aanmelden?

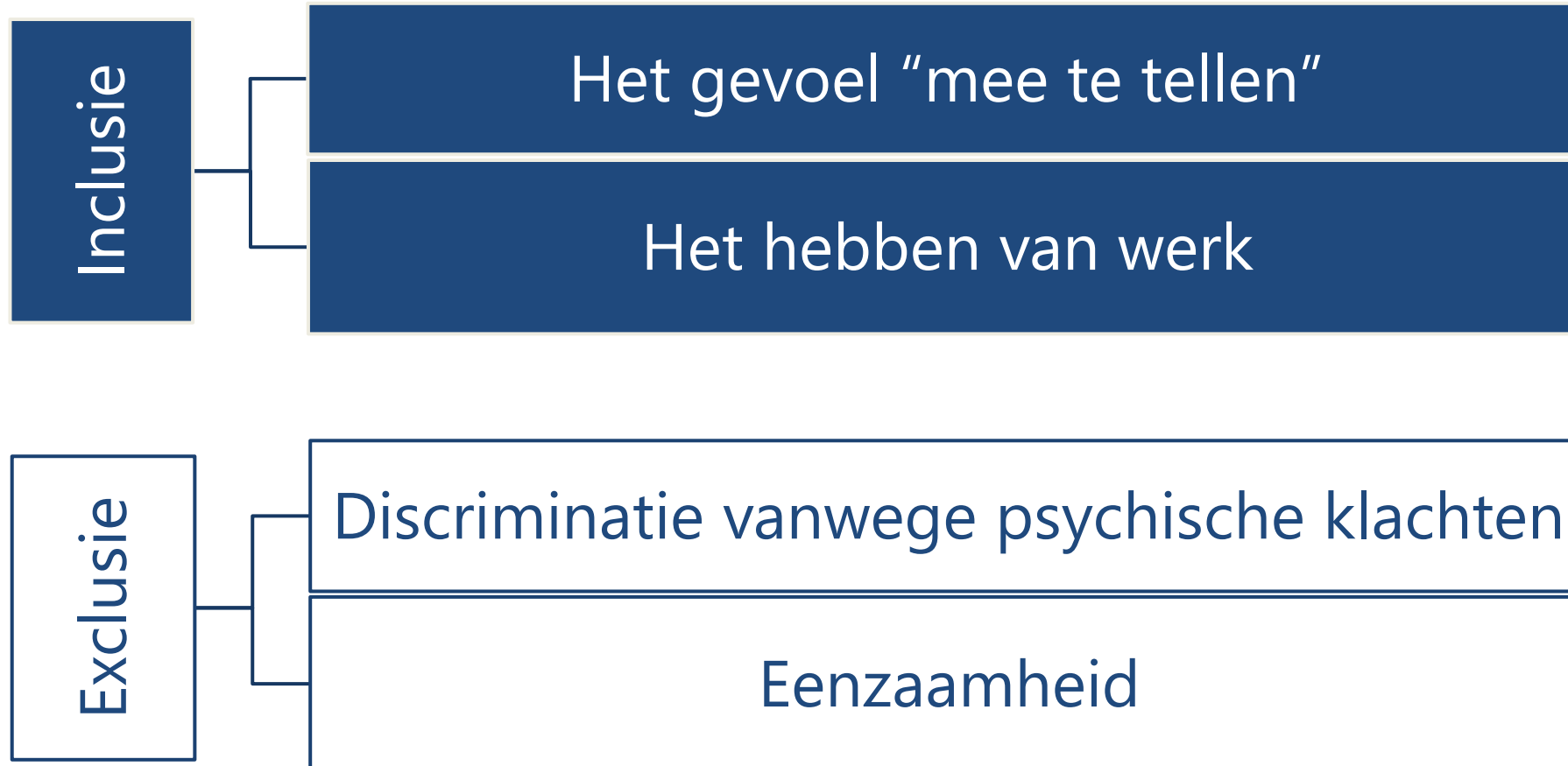
- Mensen met psychische klachten, met daarbij de volgende criteria:
  - 18 jaar of ouder
  - De klachten spelen al langere tijd (minimaal 2 jaar)
  - Mensen ervaren als gevolg van de psychische klachten beperkingen in het dagelijks leven
- Cliënt zijn van een GGZ-instelling is geen voorwaarde. Ook mensen die niet in behandeling zijn kunnen zich aanmelden.

Over het panel Psychisch Gezien (III)

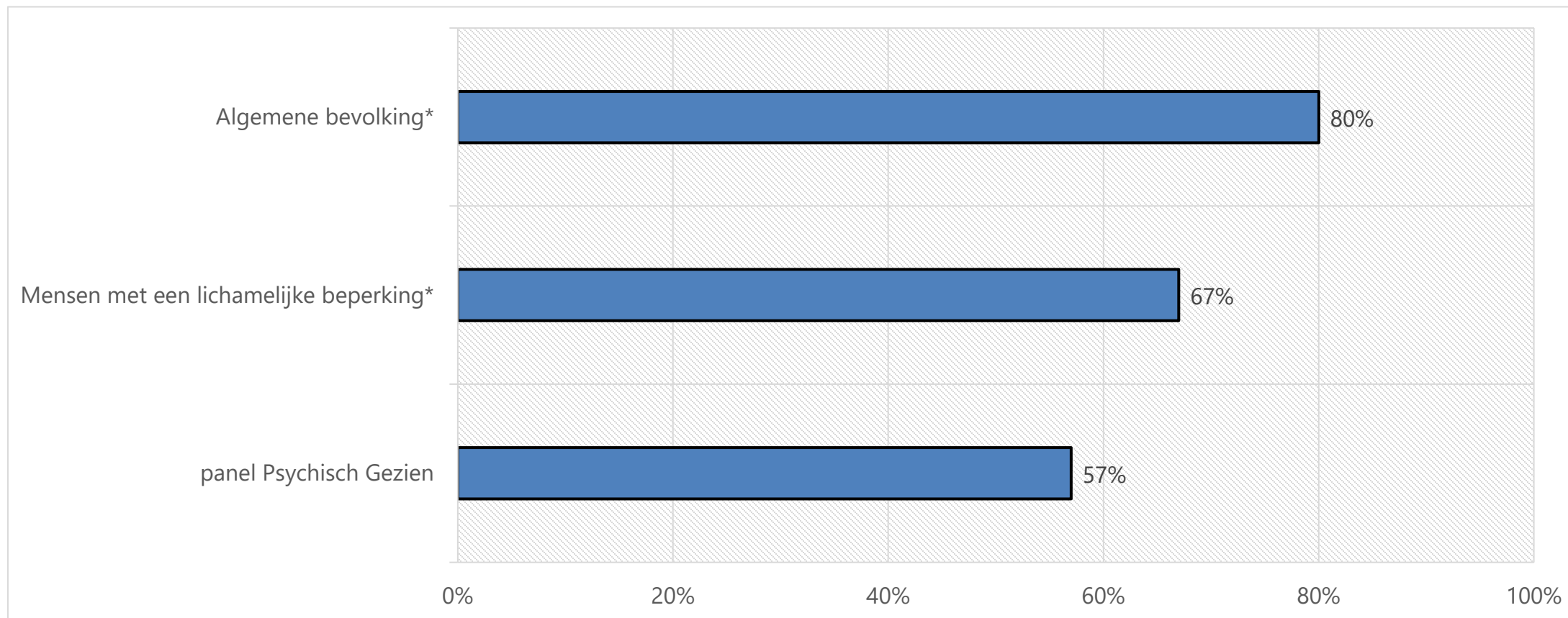
Wat doen we binnen het panel?

- Panelleden krijgen twee keer per jaar een uitnodiging om deel te nemen aan een peiling.
- Daarnaast vinden soms extra onderzoeksactiviteiten plaats. Dit gaat meestal om kwalitatieve onderzoeksmethoden zoals focusgroepen.
- Soms ook dataverzameling voor externe projecten
- Het panel is van 2015 t/m 2020 een belangrijke informatiebron geweest voor de Landelijke Monitor Ambulantisering en Hervorming van de Langdurige GGZ

Meedoen: welke panelgegevens komen aan bod?

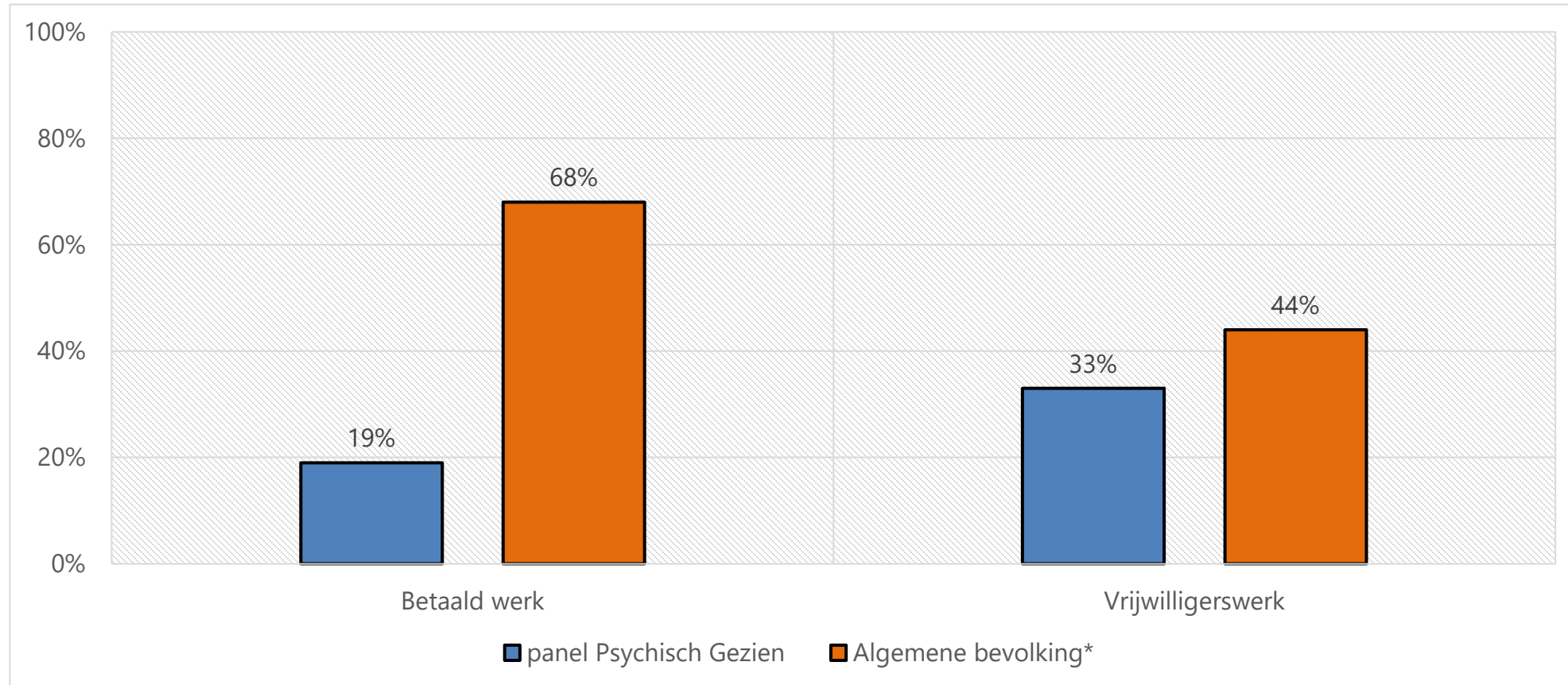

Inclusie: het gevoel mee te tellen

* Bron: Nivel (2020). Monitoring Onbeperkt meedoen! Tweede meting overkoepelende indicatoren: 2016-2019

Inclusie: werk

* Bron: CBS, Statline (peiljaar cijfers: 2020)

Betaald werk: is er wel behoefte aan?

(uit: verdiepende panelstudie, 2018)

- Panelleden met vrijwilligerswerk → 42% wil betaald werk gaan doen
- Panelleden zonder enige vorm van werk → 32% wil betaald werk gaan doen

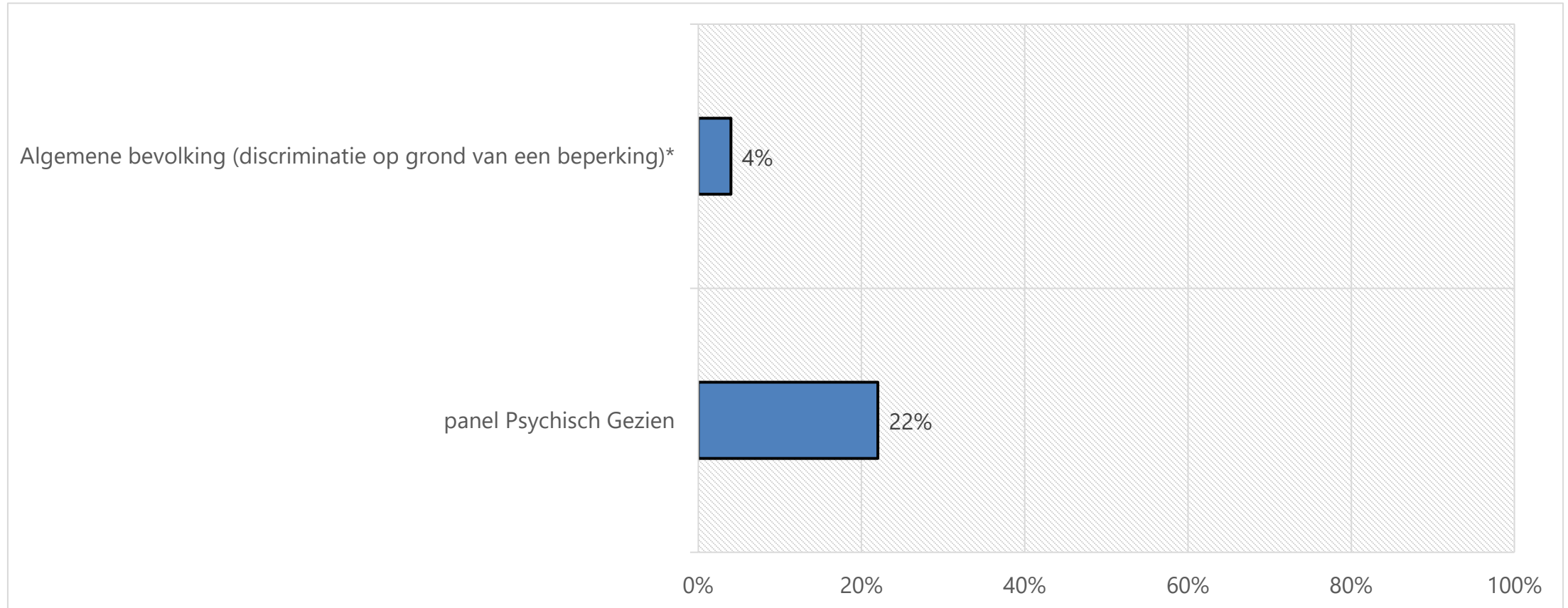

Betaald werk: wat 'werkt' tegen en wat 'werkt' mee?

(uit: verdiepende panelstudie, 2018)

Betreft: panelleden zonder betaald werk, met wens tot betaald werk

Exclusie: ervaren discriminatie

* Bron: SCP (2020). Ervaren discriminatie in Nederland II (peiljaar: 2018)

Discriminatie: waar hebben we het eigenlijk over?

Als ik serieuze problemen heb of iets meemaak in mijn leven [...] kunnen mensen dat vaak zien als iets 'psychotisch'. Ze denken dan dat het niet echt is wat ik zeg. Alles word over één kam geschoren.. alles is maar psychotisch. Dat is voor familie/kennissen heel makkelijk.. hoeven ze niet na te denken. Maar ik voel me dus achtergesteld en gediscrimineerd.

Door publicaties in de media: denigrerende opmerkingen over psychiatrische patiënten.

Kan niet overal de waarheid zeggen. Weet niet hoe ze reageren omdat ik psychische ziekte heb.

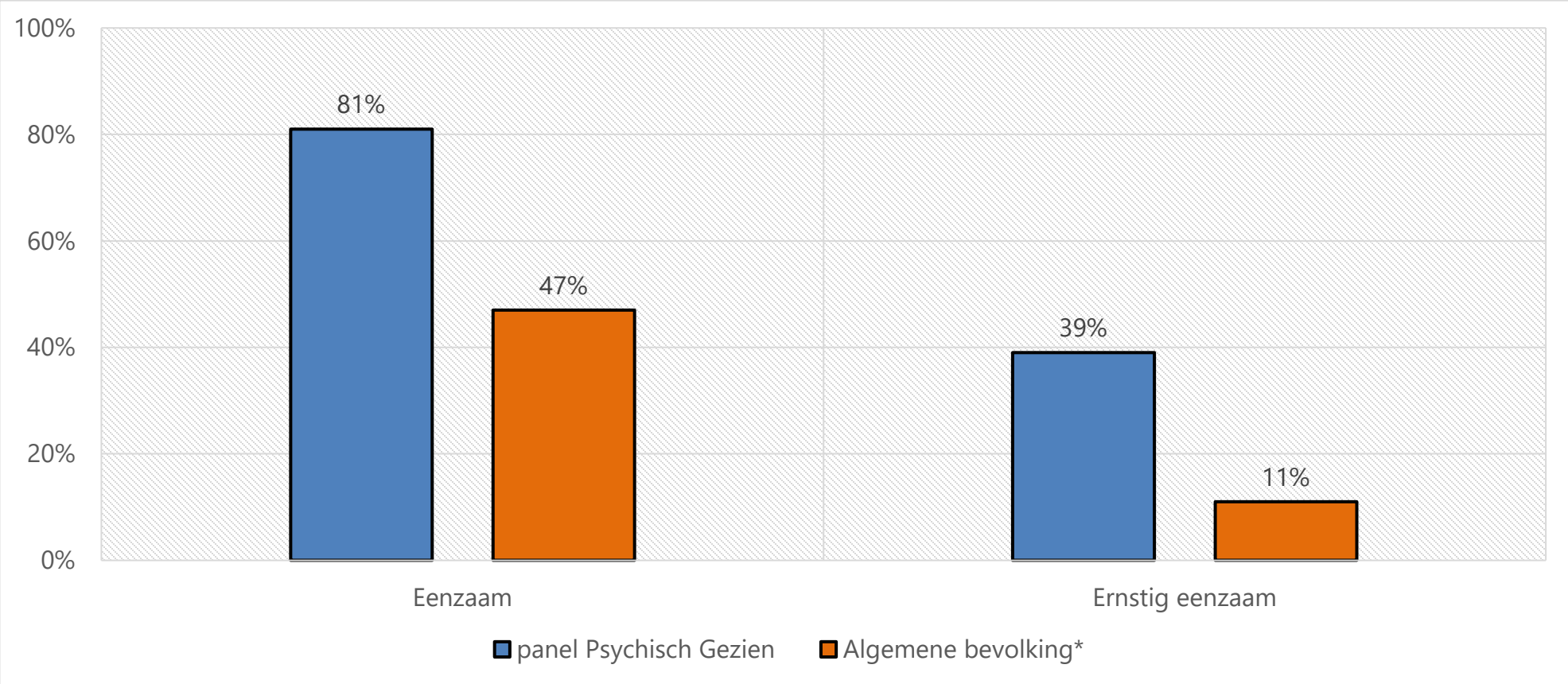
Ik heb een werkervaringsplek en het is lastig om hier meer taken te kunnen uitvoeren omdat ze bang zijn, dat ik fouten maak vanwege mijn psychische problematiek (autisme).

De (nog onjuiste) DSM-classificatie in mijn dossier leidde tot het projecteren van bij mij niet passende standaardbeelden door mijn nieuwe huisarts. Sowieso leidt het gebruik van die classificaties tot het vaak niet gezien, niet serieus genomen worden. Veelal dus ook in de zorg zelf, wat tot niet passende of zelfs slechte hulpverlening leidt.

Bij een sollicitatie waarbij ik openheid gaf over mijn psychische problemen werd gevraagd naar mijn ziekmeldingen bij vorige werkgever, iets wat officieel niet gevraagd mag worden.

Een dreigbrief van een medeflatbewoner waar o.a. instond dat ik een gek wijf was, net zoals al die GGZ gekken.

Exclusie: eenzaamheid

* Bron: GGD'en, CBS en RIVM (2021). Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020

Eenzaamheid: items waarop hoog wordt gescoord

- Ik heb veel mensen op wie ik kan vertrouwen (45% → Nee)
- Ik vind mijn kring van kennissen te beperkt (39% → Ja)
- Ik mis gezelligheid om me heen (35% → Ja)
- Ik ervaar een leegte om me heen (34% → Ja)

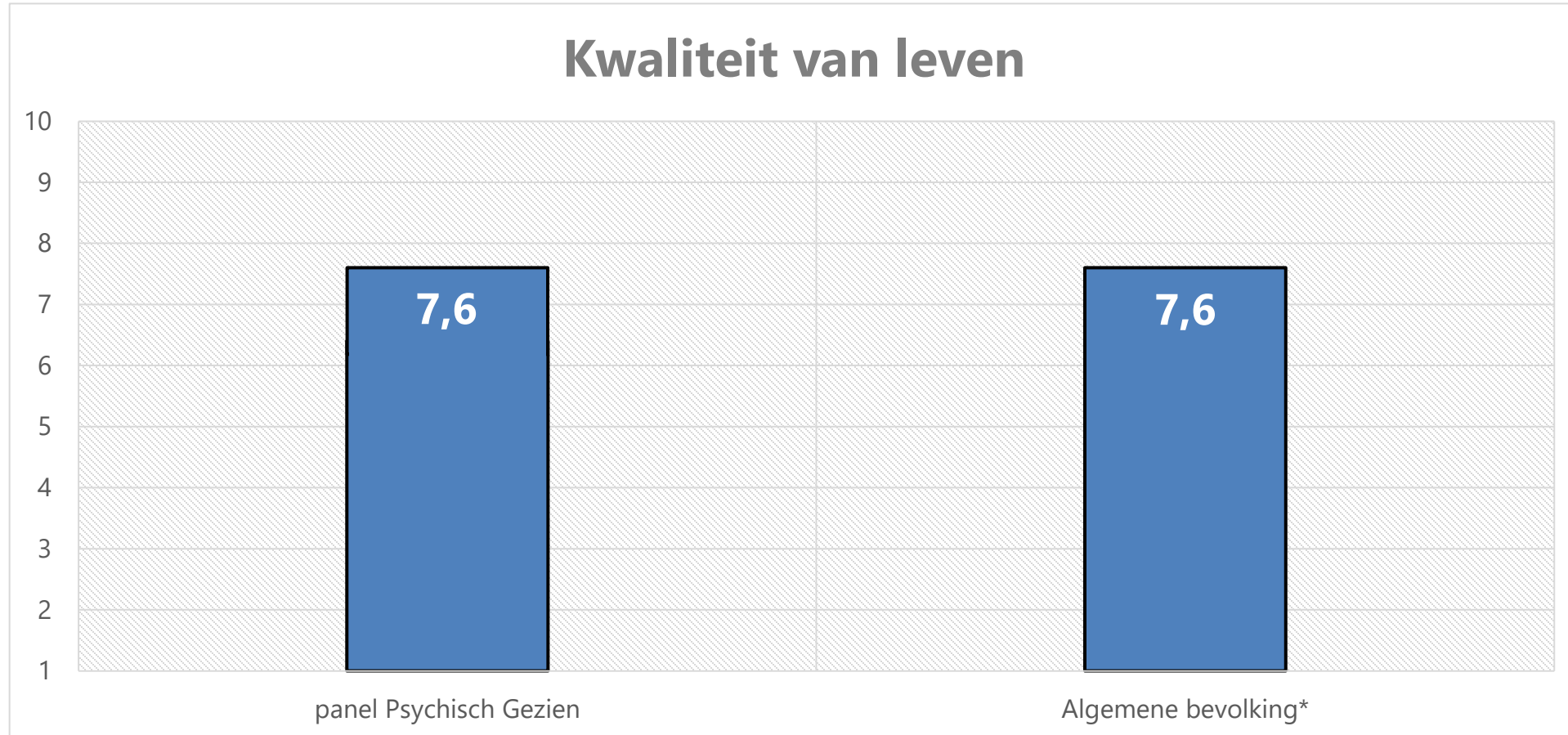
Wat ik verschrikkelijk vind: "de eenzaamheid". Kun je niet oplossen.

Slotakkoord

Verschillende vormen van actief zijn (bijv. betaald werk, vrijwilligerswerk of buitenshuis actief zijn met hobby's en vrijetijdsactiviteiten) hangen in ongeveer dezelfde mate positief samen met de ervaren kwaliteit van leven.

Gesprekken met panelleden en gegevens uit vragenlijsten laten zien dat het belangrijk is om per individu te kijken naar zijn of haar persoonlijke wensen en behoeften op het gebied van participatie.

En dan: op naar....

* Bron: CBS, Statline (peiljaar cijfer: 2021)

Vragen?

